

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

В сучасній економіці ефективна інвестиційна діяльність в значній мірі підтримується завдяки зовнішньому фінансуванню. Сучасний розвиток України не можливий без залучення прямих іноземних інвестицій з інших країн, економіка яких є більш розвинутою. На шляху співробітництва з іноземними інвесторами стоять внутрішні проблеми України, такі як: подальше загострення економічної кризи, висока інфляція, валютна нестабільність, нерозвинуте й непередбачуване правове поле, вади системи державного правочинства (зокрема, у сферах захисту прав власників та поширення «рейдерства»), дисципліни виконання законодавчих актів), високий рівень корупції, тінізація економіки тощо. Подальше інвестиційне співробітництво потребує вирішення вказаних вище проблем. Також, потрібно визначити, які країни ЄС найбільш зацікавлені в інвестуванні в українську економіку.

Обсяг прямих іноземних інвестицій з країн-членів ЄС складає 49 362,3 млн. дол. США або 79,8 % від загального обсягу прямих іноземних інвестицій, здійснених країнами світу в українську економіку.

Загальний обсяг прямих інвестицій з України станом на 01.01.2014 р. становив 6 898,0 млн. дол. США, в т.ч. до країн-членів Європейського Союзу 6 484,9 млн.дол.США, що складає 94,0 відсотка від загального обсягу українських інвестицій, залучених до країн світу.[1].

Найбільшу частку прямих інвестицій Україна спрямувала до Кіпру (6 342,1 млн. дол. США), який залучив 91,9 відсотка від загального обсягу українських інвестицій або 97,8 відсотка від обсягу українських інвестицій до країн ЄС.[2].

Друге та третє місце за обсягом направлених і їхню економіку інвестицій посідають Латвія та Польща в економіку яких з України надійшло відповідно 95,5 млн дол і 54,2 млн дол.

Дуже важливим моментом у інвестиційному співробітництві є підготовка правового поля для інвестування. На сьогодні в Україні створене розвине правове поле для інвестування, а законодавство України передбачає необхідні гарантії діяльності для інвесторів.

На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності як для вітчизняних інвесторів, так для іноземних.. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

У випадку припинення інвестиційної діяльності іноземному інвестору гарантується повернення його інвестиції в натуральній формі або у валюті інвестування без сплати мита, а також доходів від інвестицій у грошовій або товарній формі. Держава також гарантує безперешкодний і негайний переказ за кордон прибутків і інших коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах унаслідок здійснення іноземних інвестицій.

Питання сприяння інвестиціям знайшли своє відображення у Програмі економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». Зокрема, в рамках програми реформ здійснюються конкретні заходи з покращення бізнес-клімату, а саме: удосконалення дозвільної системи, ліцензування, адміністративних послуг, започаткування та ліквідації бізнесу, державного нагляду та контролю, технічного регулювання, формування митних процедур [2].

Основним форматом інвестиційного співробітництва між Україною та ЄС є взаємодія нашої держави з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ).

Кредитний портфель ЄІБ в Україні складається з шести інвестиційних проектів. Пріоритетними сферами кредитної діяльності ЄІБ в Україні є модернізація транспортної та енергетичної інфраструктури, підвищення рівня енергоефективності економіки України,

зміцнення рівня захисту навколишнього середовища, реформування системи освіти, а також кредитна підтримка приватного ділового сектору України.

Модернізація транспортної інфраструктури є одним з пріоритетів діяльності ЄІБ в Україні. Відбір потенційних інвестиційних проектів у сфері транспортної інфраструктури проводиться ЄІБ та українською стороною відповідно до пріоритетів транспортного співробітництва між ЄС та країнами-учасницями ініціативи ЄС «Східне партнерство». Узгодження цих пріоритетів відбувається в рамках роботи Транспортної панелі «Східного партнерства». На сьогодні, пріоритетними напрямками співпраці країн ЄС та країн-учасниць «Східного партнерства» визначено залізничну та автомобільну транспортну інфраструктуру.

У сфері автомобільного транспорту співробітництво з ЄІБ здійснює Державне Агентство автомобільних доріг України «Укравтодор» в рамках інвестиційного проекту «Європейські дороги України І» із залученням кредитних коштів на суму 200 млн. євро.

У сфері розвитку інфраструктури залізничного транспорту здійснюється інтенсивний діалог ЄІБ з ДП «Укрзалізниця». Предметом діалогу є відбір потенційних інвестиційних проектів у сфері електрифікації перспективних залізничних маршрутів колій. У цьому контексті за сприяння ЄІБ досягнуто домовленості про надання гранту Європейської Комісії в рамках Трастового фонду технічної допомоги ініціативи «Східне партнерство» для фінансування проведення техніко-економічного обґрунтування зазначених проектів.

У сфері повітряного транспорту, Правлінням ЄІБ схвалено надання кредиту УКРАЕРОРУХУ у розмірі 56,8 млн. євро для модернізації української інфраструктури управління авіа рухом.

У сфері муніципального транспорту ЄІБ провів відповідну оцінку та передав на затвердження українській стороні проект кредитної угоди на суму 152 млн. євро на фінансування розширення Дніпропетровського метрополітену. Зазначений проект фінансується ЄІБ спільно з ЄБРР. Кредитні кошти зазначених фінансових інституцій будуть доповнені грантом Трастового фонду технічної допомоги ініціативи «Східне партнерство» в розмірі 200000 євро для підготовки техніко-економічного обґрунтування та маркетингової концепції роботи метрополітену.

ЄІБ зацікавлений надавати фінансову підтримку проектам у сфері модернізації та розвитку сфери муніципального господарства. Перший пілотний інвестиційний проект у цій сфері на суму 15,54 млн. євро щодо модернізації системи водопостачання та водовідведення в Миколаєві був схвалений у 2012 р. урядом України. Додаткове фінансування проекту здійснюється за рахунок грантів в рамках міжнародної ініціативи у сфері енергозбереження Е5Р[2].

Іншим напрямком діяльності ЄІБ в Україні є фінансування проектів у сфері захисту навколишнього середовища. Діалог щодо визначення пріоритетних сфер та потенційних проектів ведеться з Міністерством екології та природних ресурсів України.

Отже співробітництво України з Європейським союзом сприятиме подальшому зміцненню економічних зв'язків, торгівлі й інвестиціям між обома сторонами. Дане співробітництво є важливим кроком у проведенні урядом України програми реформ, яка має на меті подолання негативних наслідків глобальної економічної та фінансової рецесії, забезпечення відновлення сталого розвитку національної економіки.

1. Держкомстат України: [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: ukrstat.gov.ua.

2. Міністерство закордонних справ України: [Електронний ресурс]: офіційний сайт. – Режим доступу: mfa.gov.ua.